

RENAȘTEREA

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE
A VADULUI, FELEACULUI, GEOAGIULUI ȘI CLUJULUI

Redacția și Administrația :
CLUJ,
Strada Iuliu Maniu Nr. 31

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Abonament: 300 Lei la an

Redactor responsabil:
Protoiereu DUMITRU ANTAL

Vizitațiunea canonică din protopopiatul Târgul-Murășului

Luni, 10 Sept., am plecat în altă direcțiune spre inima Săcuimii, unde numai prea puține suflete românești și-au mai putut păstra legea și limba. În *Coronca*, românii sunt mulțșori, au biserică bună, așezată pe o colină, iar lângă ea o grădină mare în mijlocul satului, unde se va zidi cu tînii casa parohială. Credincioșii adunați în biserică în număr mare, ascultă cu atențiune cuvintele Arhiereului lor, căci nu se pomeniște să mai fi trecut vreun vlădic prin acele părți. Preotul Mateiu mulțumește Prea Sfințitului pentru sfaturile date și promite în numele credincioșilor că și le vor însuși și urmă.

Murgești. Parohia aceasta e administrată de pr. Dorift Șuteu, profesor în Tg.-Mureș. Biserica nefiind corespunzătoare, pentru suplinirea ei a aflat o fericită soluțiune, transformând o cameră a școlii în altar cu iconostas, care în zile de prelegeri se închide cu uși mari până'n plafon. Înaintea acestei capele atrăgătoare a fost întâmpinat Prea Sfinția Sa cu mult fast, de față fiind toate notabilitățile satului și între ei și contele Toldalaghi, care figurează printre ctitorii bisericii, prin cedarea cu preț convenabil, grădina spațioasă de lângă școală, unde se va așeza viitoarea biserică. În cuvântarea ce a ținut-o P. Sf. Sa în capelă, a adresat și un cuvânt de mulțumită dlui Toldalaghi. Pe lângă cuvintele de mulțumire rostite de pr. Șuteu, s'au adăugat și ale dlui director Ceonța spuse în numele sfatului școlar și al școlii.

După un scurt popas în casa părintească a dnei Șuteu, am plecat spre *Sângeorzul de pădure*. Aici s'a făcut cea mai fastuoasă

primire cu poartă de triumf. Au rostit cuvântări de bineventare directorul școlii de stat, preotul reformat, pretorul, iar în ușa bisericii noastre preotul Muica. Intrăm în biserică spațioasă care se umple de lume. Se săvârșește un scurt Te-Deum și Prea Sf. Sa cuvântează, între altele repetînd sfaturile de a ținea cu sfintenție la lege și limbă.

Cu vreo sută și mai bine de ani înainte, acest ținut era plin de biserici românești, cari azi au dispărut, iar credincioșii asupriți de stăpânire parte au trecut la uniți, parte la reformați, maghiarizându-se. Istoria ținutului acestuia e o tragedie românească înecată în negura vremurilor, păstrându-se prea puține urme scrise, doar în numirea văilor și a dealurilor ca și a familiilor.

Privitor la lupta demnă și îndrăzneată ce au dus-o credincioși români ortodocși din Sângeorzul de pădure, citez cele ce le-am scris mai demult într'un articol de propagandă religioasă, în baza unor documente vechi:

În anul 1704, românii iobagi din Sângeorzul de pădure, sat așezat lângă apa Târnavei-mici, neavând biserică, au voit să-și facă una nouă.

La sfatul episcopului, de pe acea vreme, și stându-le într'ajutor și 12 popi, s'au apucat cu puterea să o zidească. Domnii de pământ i-au împiedecat, ținându-se de legea care spunea, că numai cu învoirea domnilor li se dă drept iobagilor să-și zidească biserică. Ei s'au rugat în mai multe rânduri să le dea îngăduință de zidire, domnii însă nu le-au dat-o și atunci ei, creștini buni fiind, și cu dor puternic de a se vedea cu biserică, s'au apucat să o

zidească și fără voia domnilor. Lucrând pe furis au ridicat-o până la jumătate și pe când domnii erau să vină să le-o dărâme, iată că bunul Dumnezeu le-a venit într'ajutor prin popa Petru din Hodac, care după cum zice însași scrisoarea domnilor: „dupăce în scris au cerut dela noi însuflețitul și de Dumnezeu temătorul, învățat popă românesc Petru din Hodacul Gurghiului, ... am conces pentru religia greco-orientală a edifica biserică“.

Cum au ajuns ca domnii din Sângeor-pul de pădure să asculte tocmai de popa Petru din Hodac, când satele acestea sunt așa de departe unul de altul? Tot scrisoarea lor ne-o spune. Domnii cum ei își zic, „cinstiți de bun neam, Rede Pál, cinstit și de bun neam Banffi Peter“ cu soția și fiii lor, aveau o moară, a cărei iaz, fiindcă trecea curmeziș peste Târnavă-mică, se strica ori de câte l-ar fi tocmit. Tot ce lucrau ziua, apa ducea noaptea.

La o nouă încercare de a tocmi iazul, chiar pe când lucrau la el, a trecut peste puntea iazului un popă cu traista în spate. Dupăce a dat binețe creștinește și oamenii i-au mulțămît, uitându-se la cele ce lucrau le-a zis: „degeaba lucrați la legatul iazului, că pânăce nu l-oiu lega eu, nu va sta“, și cu asta s'a dus mai departe.

Vorba popii s'a și împlinit, și auzind despre ea și domnii cei „cinstiți și de neam bun“, au dat poruncă aspră să-l caute și găsimdu-l l-au rugat să lege iazul. Popa Petru a venit și dupăce a făcut rugăciuni de sfințirea apei pe amândoi țărnișii Târnavei, s'a apucat de lucru și legătura ce a făcut-o n-a mai rupt-o apa, ci a stat zeci de ani. Ca mulțămîtă pentru „diregerea iazului costisitoare“ zic cei din neam bun domni: „am conces și noi din partene atât onoratului și învățatului popă Petru, cât și iobagilor noștri, a ridica o biserică cu aceia că sau dânsul sau fiul său popă neunit, să locuiască lângă dânsa“. Dintre condițiunile în care s'a dat drept de zidire, multe și interesante, aleg numai una singură pe cea dintâi.

„Primo: Popa românesc să nu predice în contra religiei calvine, nici cinstitul predicator calvinesc, în contra religiei neunite, nici unul nici altul n'are voie oile din turma celuilalt, ca lupul să le răpească, sau amărască, nici când vor fi în slujba domnea-

să, nici în crâșmă, nici pe uliță, nici pe drum, cu un cuvânt nici într'un chip să nu se dispute despre religie; iară care în convințiunea inimei nu s'ar putea odihni, acela să se bată cu lopata peste șezut, încât alții să-l ridice de pe fața pământului“.

Ne-am oprit la casa parohului unde am luat masa, la care pe lângă cei ai casei au mai participat și domnii prefecti ai județelor Murăș și Odorheiu.

D. Antal.

(Va urma).

CRITICĂ?

Desorientarea, care după războiul mondial a cuprins viața omenească sub multiple aspecte, cu greu se limpezește.

A fost de proporții și adâncimi prea mari zguduirea încercată de omenire, ca „normalizarea“ să poată urma la scurt interval, cu atât mai mult că astăzi refacerea trebuie analizată în direcții și după principii cu totul noi, în corespondență cu cerințele timpului, care au evoluat și evoluează atât de mult și variat. Astăzi viața omenească, sub raport colectiv și individual, cere cu totul altă țesătură, decât cea de dinaintea războiului.

De aceea nu-i mirare că unii, anchilozati în vechile tipare, nu pot înțelege formele de acum, nu pot prinde ritmul manifestărilor postbelice, fie ele chiar de cea mai bună calitate, iar alții vor să treacă prea repede și radical peste înfăptuirile trecutului, și în cazul că merită atențiune. Senzibilitatea omenească a primit o acuitate prea fină, ales foarte rafinată, iar superficialitatea și viteza îi caracterizează manifestările. Și în multe cazuri rezorturile sufletești au fost viciate în așa măsură, încât s'au creat concepții și condiții de „progres“, nicidecum acceptabile de conștiințele neofilite de bruma și „obiceiul“ timpului. Și faptul acesta, fără îndoială nu poate contribui la limpezirea situației, ci mai curând e în detrimentul eforturilor înspre mai bine.

Și totuși datoria imperioasă a factorilor cu răspundere în viața unui popor este ca, punând în funcție toate energiile de care dispun — mergând până la jertfe oricât de mari — să refacă rezorturile sufletești vi-

ciate, să anihileze și elimineze tendințele distructive, să îndrepte cursul dezvoltării spre orizonturi luminate și pline de nădejdi binefăcătoare.

Dar în această acțiune de bine există și impedimente. Unul dintre ele e și febra acută de critică negativă, care azi pare a fi monopolizat multă lume.

Deci nu-i vorba de critica constructivă, nepărtinitoare, condusă numai de ideea adevărului, binelui și frumosului, veșnic dornică de realizări bune, indiferent de persoanele care le înfăptuiesc. Acest fel de critică e binevenit și servește spre îndreptarea lucrurilor, mai ales că îmbracă și o formă decentă. Căci un lucru nu trebuie uitat: o critică oricât de îndreptățită în fond, nu prinde, dacă se servește de un dicționar repugnabil. Mai curând provoacă desgustul decât aprobarea opinii publice, și rezultatul e invers celui așteptat.

E vorba însă de critica negativă, țâșnită din satanică răutate, făcută de dragul cuvintelor tăioase sau al incasărilor mănoase, și având la bază numai mărunte motive de murdară proveniență. Și nu există nimic mai detestabil decât acest fel de critică, mai ales că pornește dela indivizi, cari în primul rând ar trebui acțiunile lor să le cearnă prin cea mai deasă sită.

Dar tocmai aci e ponosul. Pe când critica obiectivă e cam marfă rară, cea distructivă te împiedecă la fiecă pas. A devenit un element aproape indispensabil al fiecărei conversații zilnice. Nu există acțiune, oricât de bună, nu există instituție, peste tot nu există mișcare, uneori numai proiectată, altădată nici gândită, care să nu fie supusă unei severe critici din partea unor elemente lipsite de orice suprafață morală, dar dornice de a se impune cu orice preț.

Adevărat, vor fi multe lucruri demne de critică, însă de una constructivă și nu distructivă. Să nu se critice de dragul „criticei“, din obicei sau interes murdar. Și apoi cine critică să binevoiască a pune și umărul la îndreptarea unei situații, iar nu când li-se oferă ocazie — fără s'o caute — mai curând să contribuie la înrăutățirea ei.

Și tocmai de felul acesta e critica, cu care de un timp e gratificată din plin Biserica, cu toate instituțiile și slujitorii ei.

Nimic nu-i cruțat, nici Chiriarii și Sf. Sinod. Totul e rău și stricat în Biserica lui Hristos. Unii și-au făcut o datorie de „conștiință“ de a umple zilnic coloane întregi cu trivalități la adresa clerului. Și aceasta o fac numai și numai din „gelozie“ pentru prestigiul și cinstea Bisericii?! Oare altă cale nu există pentru îndreptarea unei situații? Firește, există, însă pentru conștiință din altă stofă.

Să nu uite toți criticii aceștia că refacerea societății omenesti, e în sclavică dependență de primenirea rezorțurilor morale ale sufletului omenesc, de luminarea conștiinței asupra noțiunilor de legalitate și ilegalitate, bine și rău etc., tot lucruri fundamentale și cari nu se pot înfăptui decât cu ajutorul Bisericii, care la noi cu resemnare de mucenic îndură toate lipsurile. Numai în Biserica, din Biserica, și prin Biserica se poate afla drumul drept al tuturor realizărilor bune și frumoase, și nici decum prin companii de nebună critică deslănțuite asupra ei. Criticii binevoiască a ajuta cu fapta Biserica în acțiunile ei, nu cu critică nesăbuită. Să se nevoiască a deveni fii buni ai ei, creștini adevărați, după suflet nu după nume. Să nu se mândriască cu anumite cunoștințe de termeni tehnici sau și adevăruri creștine. Creștinismul nu-i o doctrină, pe care ți-o poți impropria prin studii teoretice, ci-i viață. Creștinismul nu se epuizează în „doctrină“ sau „morală“, nici într'o sumă de cunoștințe teoretice sau într'un codice de prescripte etice. Creștinismul trebuie actualizat, cunoașterea adevărului creștin trebuie transformată în viață creștină. Trebuie să fii creștin, să trăiești în „Hristos“, și lucrul acesta se poate numai fiind membru adevărat și sincer al Bisericii, iar nu împroșcând-o neconținut cu noroiu!

Binevoiască deci toți criticii să-și servească Biserica, ai cărei fii se laudă că sunt, nu cu critică distructivă, ci cu sfat și faptă bună. Atunci multă critică ar amuți, Biserica ar câștiga sprijin mare, societatea omenească s'ar resimți puternic de influența ei binefăcătoare, desorientarea s'ar limpezi, iar progresul s'ar realiza cu pași giganti.

Deci mai puțină critică și mai multă muncă rodnică, altfel rămânem numai cu critică, și nu se face nici o ispravă.

Scrisori

unui purtător de sutană și cruce

de Gh. D. Mugur.

III.

Casa și biserica

Activitatea misionară a unui preot începe dela însăși casa lui, dela îngrijirea cu nepotolită trudă a bisericii, dela propovăduirea lui în acest „scaun al învățaturii și duhovniciei“.

Și preotul are o casă. El e misionar și gospodar. Casa lui trebuie să fie o predică de determinare. Ea e sanctuarul silințelor lui.

Unul e harnic și artist, altul e static și rece. Unul se bucură de o floare, altul de raza dinăuntru, de cărțile lui, de teologia pe care o visează.

Nu mulțimea lucrurilor descoperă frumusețea din om, ci orice lucru al lui în lumina fără de pată a curățeniei dinăuntru. Savonarola avea un pupitru și un scaun, dar a melitat în chilia albă din San Marco, în fața lui Iisus din perete și a marelui cedru din curte, cea mai severă teologie pentru un creștinism inițial, în Italia.

Orice casă e o împărăție. Firul sufletului nostru se deșartă într'ansa. La vârvoarea de tablou a focului din interior, generație după generație și-a mărturisit spaima și iubirea. Mitul s'a creat acolo. Ca în romanul Vicarului de Wakefield, drama istoriei familiare, episodul particular al vieții sociale obștești se petrece, clipă după clipă, în casă.

O casă sever rostită, în multele ori puținele ei lucruri, un pământ al curții în care mâna preotului a sădit un măr, un trandafir, o volbură, va fi veac de veac, predică lui cea mai pătrunzătoare. Casa, în înfățișarea ei pustie și primitivă, fără bucuria unei ramuri în fereastră, scade prestigiul de îndrumător al preotului. Acel preot nu va putea să fie propovăduitor de frumusețe, niciodată.

Casa lui Dumnezeu care e fără ziduri de margine, oamenii au gândit-o tot ca pe a lor. Fiind a lui Dumnezeu ei au ridicat-o peste înălțimile locuinței lor, dându-i chip și rost de monument. Mestri mari au făcut din ele o glorie a epocii lor.

Chivot de visuri și de pietre scumpe e bazilica Sfântului Marcu din Veneția. Sub spaima cuflei din Roma ingenunchi și crezi. Te înalți în Colonia și te simți desfăcut de pământ, de crucile și de asprimea lui, în San Miniato al Monte, acolo unde Dante, privind măgurele și chiparoșii Florenței, a visat episodul final din Divina comedie: Cerul.

Orice biserică e o dramă. Gânduri, trudire, sacrificiu și ucidere. La Argeș e îngropată iubirea unui artist. Cea mai sfâșietoare jertfă.

Cum n'am îngrijii atunci cu tremur și cu spaimă de această casă în care s'au zidit oameni și visuri, și în care e Tronul Împăratului Lumii.

Mâna și sufletul preotului trebuie să aducă într'ansa rostul și frumusețea care aici pe pământ trebuie să resfrângă pe accia a Împărăției de sus. Asemenea ei imi stă dinainte Badia de Montecassino cu florile și fântâna de tablou, ca statua severă a marelui călugăr scolastic San Benedetto.

Un pelerin din alte locuri, răsfoste o bucoavnă lângă un Iisus atârnat de o cruce. Angelus ne ridică și ne descoperă. În sunetul clopotelor cari vorbesc cu măgurile și cu cipri, Iisus Christos trece prin aer, printre sfintele flori ale curții, pe lângă noi, prin sufletul nostru.

În Italia grădinile bisericilor sunt așa cum le numesc italienii — câmpuri sfinte. — Morții sunt acolo. Sub trandafiri și îngeri de piatră.

Cimitirul e un lucru viu. Michelet îl socotea ca un organ de căpetenie al orașului. „Un oraș fără cimitir e barbar, arid, sălbatic. Câte gânduri curate și câtă poezie a inimii lor, nu răpim celor ce trăesc dacă le luăm morții. Templele vechi erau înconjurate de portice pe unde rătăceai și te gândeai. Vestibulul templului vechiu e pentru noi cimitirul. El are un efect foarte puternic. De pe morminte zărești vulcanul vieții“.

Nimeni n'a coborât dintr'un cimitir cu gânduri de desfrâu și de nimicire.

Cimitirul e o forță de pacificare și conversiune.

Cine îl uită e barbar.

Danezii i-au dat un senz social. Fiecare mormânt e o grădină, cu o bancă de odihnă și o măsură de lucru.

Rudele mortului vin acolo și lucrează. E o neconținută legătură de gânduri între cei ce sunt și cei ce s'au dus.

Bisericile noastre n'au grădini de reculegere, nici îngeri de piatră între trandafiri, nici marmure cu „implora pacem“ și nici fântâna de tablou della Badia de Montecassino. La noi vâjâie vespă în florile socului și fâșie șopârta printre bălăriile cu otravă. Omul calcă cu frică când își caută crucea sau poteca.

O doctori ai sufletelor și ai bisericii, misionari ai poeziei din Scriptură, mâna voastră trebuie să curețe și să lumineze. Săpați și sădiți. Și pe pământ și în suflet. Fără voi, răul rămâne o grădină din carte.

IV.

Amvonul

Acolo unde amvonul de iluminare și de conversiune tace, biserica e moartă.

Nici o biserică n'a fost vie prin ritualul și aurul împăraților dăruitori, ci prin flacăra și zelul predicatorilor, prin fiorul pe care cuvântătorii bisericii l-au trecut prin sufletul mulțimii indoite.

Fără cuvântul acestor ucenici geniali ai lui Iisus, — un Paulus, Crisostomul, Savonarola, Huss, Calvin, Bossuet, Wesley și alții, omenirea ar fi trecut prin mult mai multe nenorociri. Prestigiul atâtor biserici s'a reabilitat prin ei. Ei au determinat reforme și renașteri.

Iisus a fost un predicator, glasul dogmei imutabile, purtătorul ceresc al cuvântului păcii, un modelator de viață, cel mai mare artist al creațiunii.

Viața lui a fost o predică. A început-o la 12 ani, cutezător și infailibil, între doctorii legii din Ierusalim și a terminat-o după răstignire și înviere pe muntele de flori al Înălțării.

El, cel mai profund intuitiv al vieții, a creat și cea mai iscusită formă de pătrundere în conștiința celor primitivi, a ignoranților și a furioșilor.

A creat parabola.

Predica lui n'a fost dogmatică ca imperativele tablelor mozaice, ci pilduitoare. Iisus e un poet. Cel mai deslușit, cel mai divin. A amestecat în pildele lui, cari sunt cele mai pure poeme ale umanității, florile și munții, pasărele cerului, grăunțele de muștar, sămânța, mâna de aluat, mărgăritarele mării.

În simplitatea plină de putere a cuvântului său nu l-a întrecut nimeni, nici un reformator, nici un artist.

În zadar căutăm aiurea modelele cuvântărilor noastre.

Ele rămân vecinice în Iisus.

Și pentru această putere a predicii lui, el n'a avut o sinagogă, un amvon, o catedră. Amvonul lui a fost sub cupola de azur a Palestinei. Pretutindeni. Sub un palmier, lângă ghizdurile unei fântâni, într'o miriște de grâu, la o poartă de cetate, în casa lui Levi, pe scândurile unei bărci de pescari... Biserica lui nu se zidise și amvoanele ei nu se ridicaseră încă.

Noi să primim și să înțelegem întâi amvonul ridicat al biserici și apoi pe acela care e pretutindeni, — în răspântie de drum, pe o peatră, sub un pom și'n tot locul unde o falșitate trebuie distrusă și o credință trebuie ridicată.

Impunătoarea cultură a Apusului își are izvorul faimei și valorii ei în vorba vie a amvonului. De acolo se revarsă forța și lumina acelei religii care stăpânește tot: viața și creațiunea omului, sufletul și arta lui.

În înțelesul acesta preotul trebuie să fie polul de magnetizare a lumii, scara de suieș a sufletului nostru.

Anglia, exemplul cel mai sguđuitor al omenirii, a făcut din amvoanele ei catedrala religiei active. Acolo creștinismul nu e ritual și dogmă, ci forță conducătoare a omenirii. Atâtea fapte de triumf social, atâtea sacrificii și societăți de filantropie, atâtea ordine, distincție, poezie, spor de avuție și de expansiune au răsărit de pe urma predicatorilor din amvon, de pe urma interesului pe care inima acelor cuvântători emeriți îl dă tuturor lucrurilor, — mari și mici, — omului, animalelor, pasărilor, lucrurilor, vieții sociale, poporului, umanității.

Predicele engleze nu sunt cuvântări temerare ci flăcări, cutremurări, strigăte ale inimii și credinței, suspinul durerii lui Iisus.

O predică e adeseori o converșiune. Au fost oameni care veneau de peste oceane ca să asculte pe exegeții și inspirații dela Sf. Paul, dela Westminster, dela Cantorbery.

Englittera avea înainte de războiu 55.000 de predicatori ambulanti. O armată a religiei active. Activitatea unora dintre aceștia trece cu adevărat în lumea minunilor pământești. Whitefield, un fulger al teologiei anglicane, a rōstit în 30 de ani 18.000 de predici, iar Wesley, colegul său a stră-

bătut în 50 de ani peste 4000 de leghe, predicând de 40.000 de ori și lăsând după el 300 de ucenici predicatori. Ei și cei de după ei, ei și cei de dinaintea lor, dela Davey și până la Knox, au făcut din Anglia țara cea mai prosperă și e prosperă, spune rāspicat un scriitor francez, pentru că e creștină.

Acesta e imperativul salvării și pentru noi: să ne facem țara creștină.

Omul din popor vine astăzi la biserică pentru ceeace nu înțelege și nu știe. Il împinge acolo temerea religioasă. Măine va veni pentru învățăturile mari și generoase dacă vom grăbi cu suflet de adevărați ucenici ai lui Iisus cuvântul cald al predicii sociale și dacă spiritul adânciților teologi nu se va pierde în norii abstracțiunii, ci va rămâne pe pământ pentru ridicarea omului din negură și din greșală.

(Va urma)

Catedrala Încoronării din Alba-Iulia

Dupăce un timp oarecare a fost lăsată în grija nimăru, s'au năpustit asupra ei bārfitorii și au ponegriț-o alarmând întreagă țara cu cele ce se spuneau zicând, că amenință cu surparea, ba unul a botezat-o „catedrala de cașcaval“. Trezindu-se atențiunea autoritățiilor cari au datorința să-i poarte grija, au crezut necesar să supună întreaga clădire examinării unei comisiuni tehnice care să-și spună opinia sa competentă. Această comisiune a și fost la 20 Septemvrie c. în Alba-Iulia și constatările și le-a cuprins în următorul comunicat:

„În ziua de 20 Septevrie crt. Comisia de experți autorizată de Ministerul Cultelor cu examinarea situației edificiilor Catedralei Încoronării din Alba-Iulia — constatătoare din domnii: Inginerul inspector general Ilie Radu, președintele Consiliului tehnic superior; Inginerul-inspector Balș, membru al Academiei, președintele comisiunei monumentelor istorice; Inginerul-șef al Serviciului tehnic superior G. Roșianu; Arhitect-inspector general V. Ștefănescu, proiectantul lucrărilor Catedralei Încoronării — s'au deplasat la fața locului în prezența P. Sf. Episcopi N. Ivan al Clujului, de jurisdicțiunea căruia aparține această biserică-catedrală și Dr. Ioan Stroia al Armatei, precum și al inginerului Eremia și Marcu executanții lucrărilor acestei catedrale.

După cercetări minuțioase, dacă starea în cari se află construcțiile și întrucât s'vornurile că lucrările făcute în 1922 n'ar prezenta destulă siguranță, ar fi întemeiate, să avizeze Ministerul Cultelor despre măsurile ce sunt a se lua în privința îndreptării celor întrelăstate în părăsire șase ani dela Incoronare, precum și a măsurilor ce sunt a se lua în vederea lucrărilor de întreținere pentru viitor — comisia a constatat:

Că nu-i nimic alarmant, fundațiile sunt sănătoase, bine făcute, deteriorările evidente se atribuesc parte cauzei clădirii în timp prea scurt (abia trei luni zidire și tencuială). — Tencuiala externă uscându-se mai repede ca masivul intern, de sine înțeles, a cauzat contractări neegale și astfel crăpături vizibile pe ziduri. — Au mai contribuit și lipsa jgheburilor de scurgerea apei de pe coperișe, care iarna înghețând au deteriorat soclul zidirei. — Apoi lipsa canalizației, etc.

Tot așa faptul că edificiile au stat 4 ani (1922—1926), fără a fi stăpânite și îngrijite de cineva, — dată fiind abia la 1926 îngrijirii Episcopului Armatei.

În fine din cauza grabei cu care s'a executat zidirea, s'au ivit în fond toate aceste neajunsuri.

Cu puțină bunăvoință materială a Minist. de Culte, se vor putea delătura în curând.

Comisia va și face propunerile sale în acest sens Ministerului de Culte cu privire la o grabnică reparare."

Sfințirea Icoanei Maicii Domnului din Rusul-Bârgăului

Ziua de 8 Sept. a. c. a fost un frumos prilej de manifestare a sentimentului pururea viu de evlavie și dărnicie a credincioșilor din parohia Rusul-Bârgăului și împrejurimi. Aceasta s'a dovedit acum cu ocazia sfințirii Icoanei Maicii Domnului. Din inițiativa preotului T. Ciuruș, credincioșii au contribuit la cumpărarea unei preafrumoase Icoane, în valoare de 6200 Lei, pe care au închinat-o Domnului spre slava Sa și cinstea Născătoarei de Dumnezeu, sfințindu-o toți preoții aflători aici cu ocazia ținerii conferinții misionare a tractului.

Încă de Vineri seara, când încep a sosi

preoții în frunte cu Venerabilul prot. G. Pletosu — ca reprezentant al P. Sf. Episcop Nicolae — se începe desfășurarea frumoasei serbări. Se săvârșește Vecernia cu Litie de grupul rel. „Valea Bârgăului“, unde predică pr. A. Pop, care arată lămurit însemnătatea cinstirii sărbătorilor creștine și foloasele duhovnicești ce urmează de aici.

A doua zi, 8 Septembrie, deodată cu răsăritul soarelui, clopotele vestesc creștinilor începerea serbării. Pâlcuri, pâlcuri se adună toți îndreptându-se spre locașul sfânt, de unde după sfârșitul Utreniei pleacă în cântece și sunet de clopot în frunte cu preoții, spre casa parohului pentru a duce sf. Icoană.

Aici se formează cortegiul, înaintea praporii, tineretului, preoții toți, în frunte cu Icoana Maicii D-lui și tot poporul. Astfel este dusă Icoana în procesiune până la ușile bisericii unde sfințindu-se și sărutându-se de preoți se duce în biserică și este așezată la locul anume frumos pregătit. Întregul act al sfințirii a fost un moment înălțător de suflete, ceea ce s'a putut citi din ochii tuturor.

După acestea s'a săvârșit sf. Liturghie în sobor, iar la urmă predică P. C. Prot. G. Pletosu, mănecând dela cuvinte aflătoare pe sf. Icoană: „*Toate câte cereți rugându-vă să credeți, că veți lua și va fi vouă*“, arată puterea credinții, adevăratul cult al Maicii Domnului prin care împropătăm cultul față de Dumnezeu-Tatăl, Fiul și sf. Duh, întărind raportul de părinți și fii, fiind Maica Domnului apărătoarea familiei și icoana adevăratei vieți familiare. A fost un moment înălțător când Venerabilul Bătrân cu plete albe vestea cuvântul Domnului, poporului ce abia îl încăpea biserica destul de mare. S'a făcut sărutarea sf. Icoane și miruitul întregului popor, care a plecat la casa lui hrănit sufletește.

A urmat o frumoasă masă la casa parohului, unde P. C. Protopop ridică pâharul în sănătatea P. Sf. Sale, exprimându-și dorința ca Dumnezeu să-l învrednicească a sfinți casele parohiale ce se înalță frumoase lângă biserică. Pr. Suceava vorbește în cinstea prot. G. Pletosu, iar la urmă parohul T. Ciuruș mulțumind P. Sf. Episcop și tuturor participanților pentru ajutorul moral dat, închină în cinstea poporului adunat. A urmat apoi conferința intimă a preoțimii tractuale.

Coresp.

CRONICĂ

Conferința protopopilor. Pentru zilele de 15, 16 și eventual 17 Noemvrie, toți protopopii din eparhia noastră se vor întruni la sediul Episcopiei pentru de a continua consultările începute în anul trecut pentru bunul mers al afacerilor bisericești. P. S. Sa Episcopul va prezida aceste conferințe, iar consilierii eparhiali și revizorul eparhial vor refera asupra chestiilor de ordin intern.

Numeri vechi din „Renașterea“, după anunțul din Nr. 36 a. c. s'au cerut până acum și s'au trimis următoarelor oficii parohiale: Moșuni, Valea-Lupșei, Orăști, Lunca-Mureșului, Tg.-Lăpușului, Ciceu-Corabie, Tresnea, Dângăul-mic, Geomal, Balcești, Bedeciu. Neavând din toți numerii anunțați exemplare mai multe, unora nu li s'au putut trimite decât o parte din numerii ceruți.

Minoritarii se cumițesc. E știut că școalele de stat în orașul Cluj, ca și'n alte părți, au și câte o secție maghiară, care funcționează după masă. În anul acesta s'a făcut constatarea că în Cluj, a scăzut numărul copiilor secțiilor maghiare, crescând în schimb numărul copiilor minoritari la secțiile românești. E un fenomen surprinzător și'n contradicție cu atitudinea publică a minoritarilor, șovină la extrem în deosebi cea manifestată în presă. Se vede că există și o opinie practică care diferă din cea teoretică. Ne bucurăm că poporul maghiar e mai cuminte ca îndrumătorii lor.

Bacșiș refuzat și demascat. Printre seria nesfârșită de furturi din averea Statului și cotidienele mituiri tănuite, ce se săvârșesc în țara noastră, apare din an în an și câte un viteaz al omeniei și cinstei. Intre cei puțini e și maiorul Bubulac Vasile, șeful serviciului intendentei din Cernăuți, care a demascat pe doi măcelari void să'l mituiască cu 200 mii Lei, pentru a li se da lor furnizarea cârnii la regimente. Fapta i-a fost citată cu laudă și dată și altora ca pildă.

Bani de aur românești. În zilele acesteia Banca Națională a luat în primire stocul noilor monede de aur bătute la Londra, într-o amintirea încoronării primului Rege al

României. Incetinea românească a făcut ca numai după 6 ani dela încoronare să fie gata banii, căci legea s'a adus abea în 2 Iunie 1927. S'au bătut 4 feluri de bani, de 20, 25, 50 și 100 Lei în valoare totală de 18 milioane Lei aur. Bucăți sunt în total 585 mii. Fiind așa de puțini, nici nu vor fi puși în circulație, ci se vor da un număr restrâns marilor demnitari ai țării și colecționarilor, ca să se evite specula. Numai să nu ajungă tocmai unii demnitari și colecționarii să-i speculeze!

PARTEA OFICIALĂ

CONSILIUL EPARHIAL ORT.-ROM. DIN CLUJ

Nr. 5965/1928

Scrierile imorale

Patriarhia noastră a intervenit la Onor. Guvern pentru luarea unor măsuri împotriva scrierilor imorale, cari s'au înmulțit considerabil. Consiliul legislativ ocupându-se cu această chestiune, a adus următoarea hotărâre sub Nr. 30 S. a. c.:

„Referindu-ne la adresa Dvs. Nr. 9318 din 25 Februarie 1928, relativă la sancțiunile ce cereți a înscrie în viitorul cod penal împotriva scrierilor, filmelor etc., imorale sau pornografice, avem onoare a Vă face cunoscut că Consiliul Legislativ s'a ocupat de aproape de această chestiune, valul de imoralitate și obscuritate al scrierilor și filmelor fiind din nenorocire nu numai român, ci chiar european. De aceea însăși Societatea Națiunilor s'a sesizat de această chestiune, studiind-o și propunând măsurile pentru solidarizarea Statelor în lupta contra acestui pericol comun. În consecință o serie de convențiuni au fost semnate.

Consiliul ținând cont de întreaga această mișcare a înscris în noul cod suficiente sancțiuni și pentru toate formele de manifestare ale obscenității. Mai mult, s'a făcut din acest delict un delict cu caracter internațional în sensul că va putea fi pedepsit la noi în Țară, chiar când faptul se va fi petrecut în străinătate, dacă infractorul va fi prins în țara noastră și nu va fi fost pedepsit în străinătate, independent de naționalitatea sa.

În fine, trebuie să menționăm, că s'a prevăzut o agravare de pedeapsă în cazul când oferirea, vânzarea, etc., a scrierilor, desenurilor obscene sau imorale se vor fi făcut unui minor."

Aducem aceasta la cunoștința tuturor oficiilor noastre subalterne cu obligamentul ca în cazuri date să ne semnaleze orice fel de scrieri imorale pentru ca să li-se dea sancțiunile cuvenite.

Consiliul Eparhial.

Nr. 6126—1928.

AVIZ!

În munca ce se depune pentru îmbunătățirea stării morale și pentru înarmarea preoților cu tot ce este necesar biruinții în apostolatul lor, cărțile bune și au un rol însemnat.

De aceea avem onoare a recomanda călduros lucrarea literară „Săracu Gealăpu” — spovedania unui păcătos, a dlui M. Lunganu, laureat al Academiei Române. Se poate comanda la institutul de editură „Cultura Românească” București, sau la autor în Pitești, cu prețul de 15 Lei.

Cluj, la 22 Septemvrie 1928.

Consiliul Eparhial

Nr. 3301/1923

Concurs

Pentru conferirea alor trei burse de câte 1600 Lei anual din fundațiunea Manovici se publică concurs cu termen până la 15 Octomvrie 1928.

Se vor preferi elevii de liceu și de meserii cari dovedesc că sunt înrudiți cu testatorul și cei cari sunt originari din tractele protopopești Abrud și Câmpeni. — La cererile adresate Consiliului eparhial se vor acționa:

1. Atestatul de botez.
2. Atestatul școlar dela finea anului 1927—1928 și o dovadă că urmează școala și în 1928—1929.

Cluj, la 9 Septemvrie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 6023—1928.

Concurs

Pentru vinderea alor circa 200 m. c. de lemne din pădurea Episcopiei, parchetul 1927—1928, esență mesteacăn, mestecat cu fag și goron, publicăm concurs cu termen până la 15 Octomvrie 1928.

Ofertele se vor face în scris închise în plic. Condițiile de transport și de plată se vor vedea la cancelaria Consiliului eparhial.

Consiliul își rezervă dreptul de a alege ofertantul ce îi convine și oferă mai multă garanță.

Cluj, la 12 Septemvrie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 6023—1928.

Concurs

Pentru tăierea lemnelor din pădurea Episcopiei parchetul 1928—1929, publicăm concurs cu termen până la 1 Noemvrie 1928.

Ofertanții vor înainta oferte închise în scris, arătând separat cu cât taie m. c. de lemn crepat, rotund și grămezi.

În metri se vor așeza lemnele de un m. de lat și 1 m. 35 cm. înalte, iar grămezile vor fi de 2 m. lungi și doi metri largi și tot atât de înalte. — Lucrarea se va începe, întrerupe și termina la termenele ce le va fixa Consiliul eparhial.

Cluj, la 12 Septemvrie 1928.

Consiliul Eparhial.

Nr. 488—1928.

3—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului al II-lea de cântăreț din *Târgul-Murăș*, pe lângă venitele următoare: a) Sesiune cantorală 5 jugăre (4 arători și 1 jug. cositor în hotarul Cotușului. b) salar lunar dela parohie câte 500 lei, c) eventuala întregire dela Stat, d) venitele stolare îndatinate.

Alesul va fi obligat a îndeplini toate funcțiunile în și afară de biserică săptămânal și în mod alternativ cu primul cântăreț având a lua parte cu preotul al II-lea ori de câte ori va fi lipsă la serviciile ce se vor face la penitențiar și la spitalele de stat.

Târgul-Murăș, la 28 August 1928.

Oficiul protopopesesc în conțelegere cu Consiliul par.

Ștefan Russu, protopop.